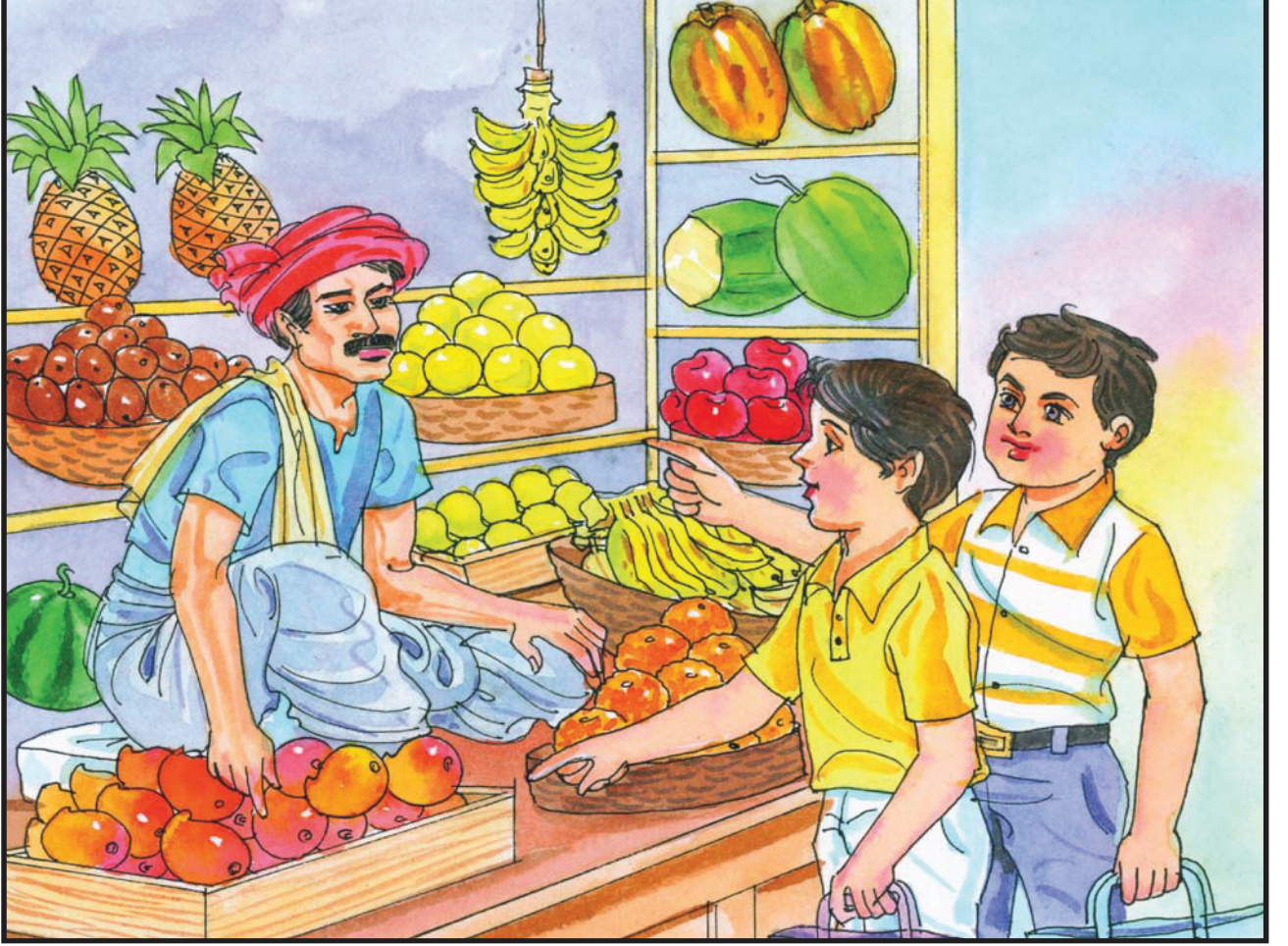

7

सङ्ख्या

- सुरेशः : अहो रमेश ! कुत्र गच्छति ?
रमेशः : आपणं गच्छामि ।
सुरेशः : अहम् अपि आगच्छामि ।
रमेशः : भवान् किं क्रेतुम् इच्छति ।
सुरेशः : अहं फलानि क्रेतुम् इच्छामि ।
रमेशः : पश्यत, तत्रैव फलविपणी अस्ति । चलतु ।

सुरेशः : पञ्चम्यां विपण्यां पक्वानि फलानि सन्ति ।
 रमेशः : भद्र, आम्रफलानां कियत् मूल्यम् ?
 फलविक्रेता : पञ्चाशत् रूप्यकाणां दश फलानि ।
 रमेशः : द्वादशकदलीफलानाम् ?
 फलविक्रेता : षोडशरूप्यकाणि ।
 रमेशः : चतुर्णां नारङ्गफलानाम् ?
 फलविक्रेता : विंशतिरूप्यकाणि ।
 सुरेशः : तर्हि मह्यं त्रिंशत् कदलीफलानि ददातु ।
 रमेशः : मह्यं द्वादश नारङ्गफलानि ददातु ।
 सुरेशः : कियत् मूल्यम् ?
 फलविक्रेता : कदलीफलानां चत्वारिंशत्, नारङ्गफलानां च षष्टिः ।
 रमेशः : शतरूप्यकाणि स्वीकरोतु ।
 फलविक्रेता : भवतु ।

टिप्पणी

कदलीफलम् કેળું નારંગફલમ્ નારંગી આમ્રફલમ્ કેરી આપણમ્ દુકાન ક્રેતુમ્ ખરીદવા માટે વિપણી દુકાન પક્વાનિ પાકેલાં ભદ્ર મહાશય કિયત્ કેટલું ભવતુ ભલે.

સ્વાધ્યાય:

1. નીચેના શબ્દોનું મોટેથી ઉચ્ચારણ કરો :

આપણમ્, ક્રેતુમ્, તત્રૈવ, વિપણ્યામ્, પજ્વાશત્, રૂપ્યકાણામ્, ચતુર્ણામ્, નારંગફલાનામ્, મહ્યમ્, શતરૂપ્યકાણિ ।

2. આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ સંસ્કૃત ભાષામાં લખો :

- (1) દ્વાદશ કદલીફલાનાં કિયત્ મૂલ્યમ્ ?
- (2) કતિ નારદ્ગફલાનાં મૂલ્યં વિંશતિ રૂપ્યકાણિ ?
- (3) કઃ ફલવિક્રેત્રે શતરૂપ્યકાણિ દદાતિ ?
- (4) રમેશઃ કતિ નારદ્ગફલાનિ ક્રીણાતિ ?
- (5) ત્રિંશત્ કદલીફલાનાં કિયત્ મૂલ્યમ્ ?

3. જોડકાં જોડો :

અ	બ
(1) નવનવતિઃ	૯૬
(2) ષટ્સપ્તતિઃ	૪૯
(3) નવચત્વારિંશત્	૯૯
(4) એકાશીતિઃ	૭૬
(5) ષણ્ણવતિઃ	૮૧

(ક) ખાલી જગ્યા પૂરો :

- (1) _____ કદલીફલાનાં ચતુસ્ત્રિંશત્ રૂપ્યકાણિ ।
- (2) પચ્ચ દાડિમાનાં મૂલ્યં _____ રૂપ્યકાણિ ।
- (3) દશ આમ્રફલાનાં મૂલ્યં _____ રૂપ્યકાણિ ।

(ખ) પ્રશ્ન 4માં આપેલ કોષ્ટકના આધારે આપેલાં વાક્યો ખરાં છે કે ખોટાં તે કહો :

- (1) દશ સેવફલાનાં મૂલ્યં અષ્ટનવતિ રૂપ્યકાણિ । ()
- (2) ઉપનેત્રસ્ય મૂલ્યં પચ્ચાશત્ રૂપ્યકાણિ । ()
- (3) યુતકસ્ય મૂલ્યં પચ્ચષષ્ટિઃ રૂપ્યકાણિ । ()

4. કોષ્ટકના આધારે તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

ફલાનિ	મૂલ્યમ્	વસ્તૂનિ	મૂલ્યમ્
દ્વાદશ કદલીફલાનિ	૩૫	ઉપનેત્રમ્	૭૫
પચ્ચ દાડિમફલાનિ	૪૦	કર્તરી	૪૬
દશ સેવફલાનિ	૯૮	તાલમ્	૬૦
દ્રાક્ષાફલાનિ	૪૬	ઘટઃ	૮૦
ચતુર્વિંશતિઃ આમ્રફલાનિ	૧૦૦	યુતકમ્	૬૫

પ્રશ્નો :

- (1) કસ્ય મૂલ્યં પચ્ચસપ્તતિ રૂપ્યકાણિ અસ્તિ ?
- (2) પચ્ચ દાડિમસ્ય મૂલ્યં કતિ રૂપ્યકાણિ અસ્તિ ?
- (3) તાલસ્ય મૂલ્યં કતિ રૂપ્યકાણિ અસ્તિ ?
- (4) ષટ્ચત્વારિંશત્ રૂપ્યકાણિ કસ્ય કસ્ય મૂલ્યં અસ્તિ ?

5. શબ્દોમાં અને અંકમાં લખો :

- (1) 68 : _____
- (2) 74 : _____
- (3) 100 : _____
- (4) 88 : _____
- (5) 57 : _____

6. કોષ્ટક પૂરું કરો :

	દ્વિષષ્ટિ:	૮૨	
૮૭			ત્રિપજ્વાશત્
	દ્વિનવતિ:	૮૩	
૫૬			પજ્વચત્વારિંશત્
	સપ્તત્રિંશત્	૮૮	

પ્રવૃત્તિ

- (1) ૧થી ૧૦૦ સુધીની સંખ્યાનાં અંકકાર્ડ તથા શબ્દકાર્ડ બનાવો.
- (2) કતિ અને કિયત્ શબ્દોનો ઉપયોગ કરી પાંચ પ્રશ્નો બનાવો.

ઉદાહરણ : (1) પાણ્ડવા: કતિ સન્તિ ? (2) ઘટે કિયત્ જલમ્ અસ્તિ ?

કિં ભવાન્ જાનાતિ ?

ભારતદેશે દ્વાદશ જ્યોતિર્લિંગાનિ સન્તિ ।

१. एकम्	२१. एकविंशतिः	४१. एकचत्वारिंशत्	६१. एकषष्टिः	८१. एकाशीतिः
२. द्वे	२२. द्वाविंशतिः	४२. द्विचत्वारिंशत्	६२. द्विषष्टिः	८२. द्वाशीतिः
३. त्रीणि	२३. त्रयोविंशतिः	४३. त्रिचत्वारिंशत्	६३. त्रिषष्टिः	८३. त्र्यशीतिः
४. चत्वारि	२४. चतुर्विंशतिः	४४. चतुश्चत्वारिंशत्	६४. चतुःषष्टिः	८४. चतुरशीतिः
५. पञ्च	२५. पञ्चविंशतिः	४५. पञ्चचत्वारिंशत्	६५. पञ्चषष्टिः	८५. पञ्चाशीतिः
६. षट्	२६. षड्विंशतिः	४६. षट्चत्वारिंशत्	६६. षट्षष्टिः	८६. षडशीतिः
७. सप्त	२७. सप्तविंशतिः	४७. सप्तचत्वारिंशत्	६७. सप्तषष्टिः	८७. सप्ताशीतिः
८. अष्ट	२८. अष्टाविंशतिः	४८. अष्टचत्वारिंशत्	६८. अष्टषष्टिः	८८. अष्टाशीतिः
९. नव	२९. नवविंशतिः	४९. नवचत्वारिंशत्	६९. नवषष्टिः	८९. नवाशीतिः
१०. दश	३०. त्रिंशत्	५०. पञ्चाशत्	७०. सप्ततिः	९०. नवतिः
११. एकादश	३१. एकत्रिंशत्	५१. एकपञ्चाशत्	७१. एकसप्ततिः	९१. एकनवतिः
१२. द्वादश	३२. द्वात्रिंशत्	५२. द्विपञ्चाशत्	७२. द्विसप्ततिः	९२. द्विनवतिः
१३. त्रयोदश	३३. त्रयस्त्रिंशत्	५३. त्रिपञ्चाशत्	७३. त्रिसप्ततिः	९३. त्रिनवतिः
१४. चतुर्दश	३४. चतुस्त्रिंशत्	५४. चतुष्पञ्चाशत्	७४. चतुस्सप्ततिः	९४. चतुर्णवतिः
१५. पञ्चदश	३५. पञ्चत्रिंशत्	५५. पञ्चपञ्चाशत्	७५. पञ्चसप्ततिः	९५. पञ्चनवतिः
१६. षोडश	३६. षट्त्रिंशत्	५६. षट्पञ्चाशत्	७६. षट्सप्ततिः	९६. षण्णवतिः
१७. सप्तदश	३७. सप्तत्रिंशत्	५७. सप्तपञ्चाशत्	७७. सप्तसप्ततिः	९७. सप्तनवतिः
१८. अष्टादश	३८. अष्टात्रिंशत्	५८. अष्टपञ्चाशत्	७८. अष्टसप्ततिः	९८. अष्टनवतिः
१९. नवदश	३९. नवत्रिंशत्	५९. नवपञ्चाशत्	७९. नवसप्ततिः	९९. नवनवतिः
२०. विंशतिः	४०. चत्वारिंशत्	६०. षष्टिः	८०. अशीतिः	१००. शतम्

“हसामः”

“अद्य पाठः अस्ति इत्यस्य भविष्यत्कालरूपं किम् ?”

“श्वः विरामः भविष्यति इति ।”

“कथम् एतत् ?”

“यतः श्वः रविवासरः”